

**64. Részletek a kolozsvári katonai törvényszéknek a Várhegyi István és társai ellen hozott másodfokú ítéletéből. Kolozsvár, 1957. április 22.**

Ügyiratszám: 628/1957.

A tanács elnöke:	Cazanița Ioan hadbíró alezredes
Bíró:	Lazăr Tudorache hadbíró őrnagy
Bíró:	Chercioiu Ioan hadbíró százados
Katonai ügyész:	Isorulescu N. hadbíró százados
Titkár:	Jumate Alexandru

A bíróság összeült, hogy tanácskozzon és határozzon az alábbi személyek által benyújtott fellebbezési kérelmekről a Kolozsvári Katonai Bíróság 1957. március 8-án hozott 38. számú ítélete ellen:

1. VÁRHEGYI ISTVÁN<sup>1</sup> civil személy, született 1939. március 23-án Kolozsváron, Zsuzsanna fia, magyar nemzetiségű román állampolgár, pártunkívüli, III. éves egyetemi hallgató a bölcsész-történelem karon, nő, egy gyerek apja, vagyontalan, utolsó lakhelye: Kolozsvár, str. Grigorescu 72. szám, büntetlen előéletű.

2. KOCZKA GYÖRGY civil személy, született 1938. július 28-án Karánsebes helységben, Temesvár tartományban, Ferenc és Edit fia, magyar nemzetiségű román állampolgár, IMSZ-tag, nőtlen, iskolai végzettsége: III. éves a bölcsész karon, utolsó lakhelye: Kolozsvár, str. 23 August 24. szám, büntetlen előéletű.

3. KELEMEN KÁLMÁN civil személy, született 1938. október 12-én Marosvásárhelyen, József és Katalin fia, magyar nemzetiségű román állampolgár, IMSZ-tag, nő, vagyontalan, iskolai végzettsége: II. éves egyetemi hallgató a bölcsész karon, utolsó lakhelye: Kolozsvár, str. 23 August 30. szám, diákothon, büntetlen előéletű.

4. NAGY BENEDEK civil személy, született 1937. május 29-én Kolozsváron, András és Mária fia, magyar nemzetiségű román állampolgár, IMSZ-tag, a Bolyai Egyetem III. éves történelem szakos hallgatója, vagyontalan, nőtlen, utolsó lakhelye: Kolozsvár str. Puskin 7. szám, diákothon, büntetlen előéletű.

Az ügy tárgyalására 1957. április 17-én került sor, amelyet az aznap kelt végzésbe foglaltak, amikor az alábbi következtetések születtek, és pedig:

A bíróság megadta a szót a fellebbezők védőinek. [...] <sup>2</sup>

A katonai ügyész felszólalásában az ügyiratokhoz csatolt aktákra és dolgozatokra, valamint a fellebbező vádlottak elkövetett tetteire hivatkozva kérte, hogy a fellebbezéseket, mint nem megalapozottat, utasítsák el, a fellebbezéssel megtámadott, törvényes és megalapozott ítéletek érvényességét a bíróság érvényesítse.

Ezután a bíróság az 1957. április 17-én hozott végzésének kihirdetésével, az ügyiratok tanulmányozásához szükséges időhiány miatt, az ítélet meghozatalát 1957. április 28.-ra halasztotta, amikor:

A BÍRÓSÁG

az 1957. április 17.-ivel azonos összetételben folytatva a zárt tanácskozást Várhegyi István, Koczka György, Kelemen Kálmán és Nagy Benedek által a Kolozsvári Katonai Bíróság 1957.

<sup>1</sup> A neveket minden esetben magyar formájukban közöljük.

<sup>2</sup> A védők (Kapeza Imre, Aurelian Groșu, Titus Crișan, Nemes Ștefan) beszédeit, melyekben megkérdőjelezik az ítélet törvényességét, és a vádlottak felmentését kérik, nem közöljük.

március 2-án hozott 68. számú ítélete ellen benyújtott fellebbezések ügyében, amellyel Várhegyi Istvánt 7 (hét) év, Nagy Benedeket 5 (öt) év fogházra ítélte a büntető törvénykönyv III. fejezetének 327. szakaszában foglalt nyilvános izgatás vétsége miatt, Koczka Györgyöt és Kelemen Kálmánt egyenként 3 (három) év fogházra ítélte a büntető törvénykönyv III. fejezetének 327. szakaszában foglalt nyilvános izgatás vétsége miatt.

Kötelezte őket, hogy az államnak személyenként 100 lej perköltséget fizessenek meg.

A katonai törvénykönyv 463. szakasza alapján Várhegyi István, Koczka György és Kelemen Kálmán 1956. november 16-án kezdődött vizsgálati fogságának idejét, illetve Nagy Benedek vádlott 1956. november 24-én kezdődött vizsgálati fogságának idejét beszámították.

Az ítélet meghozatalának érdekében, az elsőfokú bíróság a fellebbezők terhére az alábbiakat állapította meg:

1. Várhegyi István vádlottat 1952-ben kizárták a Bolyai egyetemről, ahol a történelem-bölcsész kar III. éves hallgatója volt, s ugyanakkor kizárták az IMSZ-ből is, azzal az indokkal, hogy a jelenleg ellenforradalmi tevékenysége miatt elítélt Erős Lajos római katolikus pap hatása alatt állott, aki agitációs, propaganda- és misztikus tevékenységet fejtett ki. [*Ezután olvashatatlan a szöveg.*<sup>3]</sup>

A munkaterv elkészítésének és megszerkesztésének javaslatát a bizottság jelen lévő tagjai elfogadták, s a vádlott nevezetteket választotta ki: Nagy Benedek, Koczka György, Kelemen Kálmán, Gyöngyösi Gábor és Zalányi Ágota.

A bizottság ülése után néhány nappal Várhegyi vádlott Nagy Benedekkel együtt megtartotta a munkaterv elkészítésére alakult bizottság első ülését, amelyen a vádlott több olyan gondolatot vet fel, amelyet a bizottság többi tagja, valamennyien vádlott-társak, megvitattak és jóváhagytak, s így Várhegyi István vádlottat bízták meg, hogy foglalja össze és fejtsse ki ezeket a problémákat egy javaslatrészletben.

Ezzel ők figyelmen kívül hagyták a vezetőségtől kapott megbízásukat, s ahelyett, hogy elkészítették volna a szövetség munkatervét a Román Munkáspárt Központi Bizottsága Politikai Bizottsága határozatának utasításai és előírásai alapján, egy olyan programtervezetet készítettek, amelyben egy sor antidemokratikus jellegű, a Diákszövetség céljától és érdekeitől ellenséges és idegen követelést fogalmaztak meg.

A programtervezetet Várhegyi István fogalmazta meg és sokszorosította két példányban az „Utunk” folyóirat szerkesztőségében, ahol a vádlott, amellet, hogy diák volt, korrektorként dolgozott.

A programtervezet, amelyet Várhegyi István a többi vádlott segítségével készített el, és írógépen sokszorosított, a következőket irányozta elő:

1.) A történelem-bölcsész kar keretében működő Diákszövetség legyen önálló, ne álljon az Ifjúság Szövetség (IMSZ) irányítása alatt.

2.) Legyen kapcsolatban a külfölddel, valamennyi országgal, a felettes szervek ellenőrzése nélkül.

3.) Az állami és pártszervek vegyék figyelembe a Bolyai egyetem történelem-bölcsész karának keretében működő Diákszövetség véleményét és álláspontját minden olyan kérdésben, ahol határozatot kívánnak hozni a diákságot és általában az ifjúságot érintő kérdésekben.

4.) Előírnyozták azt is, hogy 1957 februárjáig az Oktatási Minisztérium hajtson végre egyetemi reformot.

5.) Az egyetemi reformmal kapcsolatban, amelynek gondolatát gyakorlatilag az Oktatási Minisztériumra akarták erőszakolni, a többi között a következőket irányozták elő:

3 Páskándi Gézáné, Sebők Anna megjegyzése.

Autonóm Bolyai egyetemet.

A rektort ne a Minisztérium nevezze ki, hanem a tudományos tanács és az ifjúság képviselői válasszák meg.

Parlamenti immunitást kértek a rektorok és a Bolyai egyetem tudományos tanácsa részére.

Az oktató személyzet számára előírt tudományos normák eltörlését.

Az előadások szabad látogatását.

Az ösztöndíjak odaítélésében egy új rendszert dolgozzanak ki, olyan értelemben, hogy minden diák ösztöndíjas lehessen, ha bármilyen eredménnyel, de sikeres vizsgát tett.

A diákokthozok átalakítását, népi kollégiumok létrehozását, hogy ápolják a múlt századi erdélyi magyar nemzeti hagyományokat, és valósítsák meg a magyar egyetemi ifjúság önművelésének elvét.

Ezt a programtervezetet Várhegyi vádlott és többi vádlott-társa 1956. november 12-én ismertette a történelem-bölcsész kar Diákszövetségének 16 tagból álló vezetősége előtt. Itt Várhegyi István vádlott minden engedély nélkül felolvasta a programot, egyes pontoknál, amelyek nem voltak világosak a bizottság egyes tagjai előtt, magyarázattal szolgált, majd vita következett, amelynek a végén a bizottság minden tagja megszavazta ezt a programtervezetet, miután Várhegyi vádlott felbujtotta és megtévesztette őket ezekkel az antidemokratikus követelésekkel. Ebből az alkalomból azt is elhatározták, hogy a tervezetet közgyűlés keretében feldolgozzák az illető kar egyetemi hallgatói előtt, ezt követően pedig benyújtják a felsőbb szervekhez, hogy teljesítsék az általuk készített programtervezetben foglalt követeléseket. Bár utasították őket, hogy ezeket a gyűléseket a párt, az ifjúság munkás szervezetek képviselői és a dékán jelenlétében tartsák meg, mégis ezt a gyűlést ezek jelenléte nélkül tartották meg, de a gyűlés végén, amely közel hat órát tartott, véletlenül rájuk nyitott az egyetem IMSZ-titkára<sup>4</sup>, aki felhívta a figyelmüket arra a tényre, hogy kivonják magukat a szervezet irányítása alól, és példának hozta fel az 1956. november 12.-i ülést.

Az IMSZ-titkár, aki másnap maga is kapott egy példányt a programtervezetből, miután elolvasta, és megállapította annak tendenciózus és ellenséges jellegét, továbbította a pártszervezet és a Bolyai egyetem vezetőségéhez. Ennek nyomán a vezetőséget az 1956. november 14-én tartott ülésen behívták a pártszervek és az ifjúság munkás szövetség elé, és felhívták a figyelmüket a programtervezet tendenciózus és ellenséges tartalmára.

Ebből az alkalomból Várhegyi István vádlott, aki a bizottság nevében felszólalt, diákhöz képest megengedhetetlen módon beszélt. A többi között azt mondta, hogy ha a tanárok „elvágnák tevékenységük útját”, és megakadályozzák, hogy gyakorlatba ültessék ezt a programtervezetet, a Diákszövetség nem fogja tudni betölteni szerepét, amiért ő felelősséget nem vállal, s ezért lemond.

Várhegyi István vádlott, valamint a vádlott-társak nem értettek egyet azzal a móddal, ahogy a Bolyai egyetemen addig az ifjúság nevelésével foglalkoztak. Nem értettek egyet azzal a neveléssel, amelyet népi demokratikus államunk a proletár internacionalizmus és a népek közötti testvériség szellemében folytat az ifjúsággal.

A történelem-bölcsész kari Diákszövetség vezetőségének képviselőjeként Várhegyi István vádlott részt vett a kar vezetőségének egyik ülésén, amelyen jelen voltak az egyetem párt- és ifjúsági politikai szervezeteinek képviselői, ahol egy távirat küldéséről tárgyaltak, amelyben a Bolyai egyetem történelem-bölcsész karának diákjai biztosítják a Román NK kormányát és pártvezetőséget hűségükről, és arról, hogy tovább építik a szocializmust a Román NK-ban. Ezen az ülésen felszólalt Várhegyi István vádlott is, aki ellenezte ezt az akciót, s magatartását

4 Bunta Péter

a gyűlésen azzal indokolta, hogy nem ért egyet a Román Népköztársaság külpolitikájával olyan értelemben, hogy ő nem ítéli el a magyarországi ellenforradalmat, és határozottan azt állította, hogy ott nem ellenforradalom, hanem forradalom zajlik.

A magyarországi ellenforradalmi elemek iránti szolidaritás jeléül az 1956. november 12.-i ülésen azt javasolta a bizottság tagjainak, hogy egypercnyi néma felállással adózzanak a haladó erők és a magyar kormány kezdeményezésére a rend helyreállítására küldött szovjet hadsereg elleni harcban elesett ellenforradalmi elemek emlékének.

Szintén a magyarországi ellenforradalmi elemek szolidaritásának jeléül a vádlott 1956. november 1-jén a kolozsvári temetőbe ment, ahol nevezettekkel: Kocsis Ágnessel és Zalányi Ágotával együtt gyertyát gyújtottak, s egy néma megemlékezést tartottak az elesett ellenforradalmárok emlékére.

2. Koczka György vádlottat az 1956. október 24.-i választási gyűlésen szintén beválasztották a Diákszövetség vezetőségébe, és ő is részt vett a bizottság ülésein.

Nem értett egyet a bizottság számára megállapított hatáskörökkel, nem értett egyet azzal, hogy az ifjúmunkás-szervezet irányítsa és vezesse a diákszövetséget.

Megszavazta, hogy nevezett Várhegyi István elkészítse azt a programtervezetet, amellyel ő is egyetértett.

Ezt a programtervezetet a magyarországi ellenforradalom hatására készítették, részt vett az úgynevezett megemlékezéseken, sőt ő kérte, hogy tartsák tiszteletben azokat, ő is ellenezte, hogy a kar vezetősége táviratot küldjön a Román NK kormányának és a Pártnak.

1956. november 1-jén a magyarországi ellenforradalom iránti szimpátia és szolidaritás érzésének kimutatására ruhájának hajtókáján a magyar nemzeti színeket ábrázoló gyászkokárdát viselt, s ő is aktívan részt vesz a kolozsvári temetőben szervezett nacionalista, sovinszta rendezvényen, ahol egypercnyi néma hallgatással adóztak múlt századi magyar írók és művészek sírjainál.

Amikor a rádióban bejelentették a Nagy Imre-kormány megalakulását, és közölték programját, amely a magyarországi forradalmi vívmányok felszámolását tűzte ki, a vádlott Kelemen Kálmánnal és másokkal italozást rendezett örömeiben, ezen magyar nemzeti dalokat énekeltek, verseket szavaltak és nagyon elégedettek voltak a Varsói Szerződés felmondásával, a szovjet csapatok kivonulásával Magyarország területéről, a többpártrendszer létrehozásával, Nagy Imre programjával.

3. Kelemen Kálmán vádlottat is beválasztották a Bolyai Tudományegyetem történelem-bölcsész kara Diákszövetségének a vezetőségébe az 1956. október 24.-i ülésen, részt vett a bizottság valamennyi ülésén, egyetértett a Várhegyi István által elkészített programtervezettel, amelyet megszavazott, és részt vett a terjesztésében is.

Megszervezte, sőt ösztönözte a diákságot, hogy a magyarországi ellenforradalmárok iránti szolidaritásból néma megemlékezéseket szervezzenek, gyászszalagot viseljenek ruhájuk hajtókáján.

Ő is részt vett a kolozsvári temetőben megrendezett demonstráción, ahol gyertyákat gyújtottak, és úgynevezett néma megemlékezéseket tartottak az Erdélyben a múlt században élt magyar írók és művészek sírjainál, ellenezte, hogy a Bolyai egyetem táviratot küldjön a Pártnak és a Román NK Kormányának.

Egyetértett és nagyon elégedett volt Nagy Imre programjával, egy italozással egybekötött szűk körű összejövetelt szervezett, ahol különböző magyar nemzeti dalokat énekeltek, azzal a céllal, hogy nacionalista érzelmeket ébresszenek, szolidaritást vállaljanak a magyarországi ellenforradalmi elemekkel.

4. Nagy Benedek vádlottat szintén beválasztották a történelem-bölcsész kar Diákszövetségének a vezetőségébe az 1956. október 24.-i gyűlésen, amelyen, bár ismerte Várhegyi vádlott, egy nacionalista, sovinszta elem kétes múltját, mégis javasolta, hogy vegyék fel a vezető bizottságba.

A vádlottnak az volt a célja ezzel a programmal, hogy valamennyi karon terjesszék, közös frontot alakítsanak ki, hogy a programtervezetben foglalt követeléseket megvalósítsák.

A magyarországi ellenforradalmi elemekkel való szolidaritás jeléül ellenezte, hogy a Bolyai egyetem vezetősége táviratot küldjön a Román NK Kormányának és a Pártvezetőségnek, amelyben elítélik az ellenforradalmárok aljas akcióit – és ruhája hajtókáján gyászszalagot viselt az elesett bűzőzőknek az emlékére, és részt vett a többi vádlott által szervezett úgynevezett néma megemlékezéseken.

Megjegyzendő az a tény, hogy 1956. október 23-án 10 óra 30 perckor, tehát azelőtt, hogy hivatalosan tudni lehetett volna a magyarországi eseményekről, levelet ír a szüleinek, amely a többi között a következőket tartalmazza: „az elmúlt napok viharai és az eddigi ismeretlen események lélegzétvételnai szünetet sem tettek lehetővé számomra, csak émsztem magam az ellentmondó események miatt”.

A továbbiakban azt írja apjának, hogy legyen bátor, okos és számító az események menetében, mert sok híre van. Utal a belgrádi tárgyalásokra, amelyet a többiekkel együtt ki akar használni, mert azt mondják, a magyarságot revizionista kampány fűti stb. Felhívja apja figyelmét a lengyelországi eseményekre és arra, hogy a budapesti, szegedi és debreceni egyetemeken a diákság 15 pontot fogalmazott meg, s amennyiben a kormány nem teljesíti azokat, kénytelenek lesznek tüntetni, hogy a pontokat teljesítsék. Az egyetemen, ahová jár, a hangulat olyan rettenetes, hogy lehetetlen leírni. Hogy a történelem-bölcsész kar keretében szabad vitaköröket hoztak létre, ők irányítják ezt az akciót, és ők lesznek a magyar egyetemi ifjúság háttérből irányító vezetői stb.

Ez ellen az ítélet ellen a vádlottak fellebbezéssel éltek, és védőik révén az alábbi indokokat hozták fel:

Várhegyi István, Nagy Benedek vádlottak a büntető perrendtartás 400/1. és 400/2. szakaszában foglalt, Koczka György és Kelemen Kálmán a büntető perrendtartás 400/2. szakaszában foglalt semmisségi okokat kimerítették.

A fellebbezés első pontjának indoklásában azt állították, hogy megsértették a védekezés jogát, miután nem vizsgálták meg, hogy a temetőben énekelt magyar dalok nem reakciós, hanem csupán nacionalista jellegűek voltak, nem vizsgálták meg minden bizonyítékot.

A fellebbezés második pontjának indoklásában a büntetés mértékének megváltoztatását kérték.

Tekintettel a fellebbezés indokaira, az ügy felülvizsgálata és az ügyiratban foglalt bizonyítékok alapján a Kolozsvári III. Tartományi Katonai Bíróság, mint semmisségi bíróság, az alábbiakat állapítja meg:

A védelem csak arra a megállapításra szorítkozik, hogy megsértették a védekezéshez való jogot, anélkül, hogy megindokolná ennek mibenlétét.

Az elsőfokú bíróság azért utasított vissza egyes nem eléggé nyilvánvaló bizonyítékot, mert a tanukat azért javasolták, hogy azok a vádlottakról véleményt mondjanak, ezek a vélemények különben írásban megtalálhatók az ügyiratokban.

Tehát a fellebbezők képviselői összetévesztették a védekezési jogot az ügyben nem perdöntő tanuk elutasításával.

Azt is állították, hogy nem vizsgálták meg az ügy tisztázásához szükséges összes bizonyítékot. Ez a megítélés is téves, mert az ügyiratok tartalmazzák a programnyilatkozatot, a fellebbezők által szüleiknek elküldött leveleket – ezek a levelek a budapesti rádió adásait tartalmazták a lázadás alatt –, a vádlottak nyilatkozatait, akik elismerik valamennyi elkövetett cselekedetüket.

Miután további, az ügygel kapcsolatos bizonyítékokat nem kértek, következik, hogy a fellebbezés első pontjában foglalt indokokat mint megalapozatlant, utasítsák el.

Ami a fellebbezés második pontját illeti, megállapítható, hogy a kirótt büntetések, az ügyben hozott mérsékelt minősítésekhez viszonyítva, enyhék.

A magyarországi események idején nacionalista és reakciós elemek férkőztek be a Bolyai Tudományegyetem bölcsész karának vezetőségébe, hogy előkészítsék és irányítsák a diákmozgalmat a magyarországi események, tehát az ellenforradalom irányába.

A diákbizottság hozzálátott a szervezéshez, és csak a pillanatra várt, hogy erőszakosan fellépjen, éppúgy, mint Magyarországon. A bizottság így üléseket tartott, amelyeken egy reakciós jellegű programtervezet elfogadásáról határoztak. A bizottság antidemokratikus jellegének megerősítése érdekében tagjai közé választották Bartis Ferencet. Bartis Ferenc személyét jól ismerték, és fontosnak tartották, hogy ezeknek az eseményeknek az idején közéjük tartozzon. Két évvel korábban nacionalista tevékenysége miatt Bartis Ferencet kizárták az egyetemről, majd nacionalista-sovinisza tevékenysége miatt 1954-ben letartóztatták. 1956-ban, amikor visszavették az egyetemre, folytatta ugyanazt a tevékenységet; a bizottság tagjai tehát jól ismerték.

1956. november 1.-jén a bizottság a temetőben<sup>5</sup> összeült, ahol ülést tartottak, amelyen az ellenforradalmat magasztalták. Rágalmazták és elítélték az „orosz” beavatkozást, gyertyákat gyújtottak a Budapesten elesett „hősöknek”, kabátjuk hajtókájára az elesettekért (lázadókért) gyászszalagot tűztek, majd reakciós és nacionalista dalokat énekeltek, azonos természetű verseket szavaltak, hogy fenntartsák az ellenforradalmi nacionalista szellemet, és készen álljanak arra az időre, amikor „kitör a vihar” sőt a forradalomra való felbujtástól sem riadtak vissza.

Ugyanez a bizottság egy programtervezetet készített, amely egyben ennek a nyilvánvalóan reakciós, nacionalista és fasiszta jellegű politikai szervezetnek a programját is képezte.

Az 1956. november 12.-i ülésén a következőket mondták: a jelenlegi rendszer hibásan neveli a diákságot. Célja: az ifjúságból (az oroszoknak) janicsárokat nevelni, ezért a magyar bizottság arra készült, hogy a kommunista neveléssel szembeállítsa a magyar nacionalista nevelést.

A program ultimátumot adott az Oktatási Minisztériumnak, azt követelve, hogy 1957 februárjáig kéréseiket valósítsák meg.

Ennek a programnak az alapját a budapesti, debreceni, szegedi egyetemeknek a kormányhoz intézett 15 pontos követelése képezte. Mely szerint, ha két héten belül nem teljesítik kéréseiket, tüntetések hatására kénytelen lesznek teljesíteni. (Nagy Benedek levele, 420-422. lap).

Várhegyi István, mint a szervezet központi figurája odáig ment, hogy miközben a párt- és ifjúságmozgalmak szervezete a diákok és a tanári kar közgyűlésén a Párt és a Kormány iránti hűségátvítatót olvasták fel, felszólalt ellene. A gyűlés során kijelentette, hogy a Román NK kormányának külpolitikája nem igazságos, mert elítéli magyarországi forradalmat, amelyet tévesen nevez meg, mert az népi forradalom.

A diákbizottságon belüli szervezet a marxizmus, az orosz nyelv tanításának megszüntetését, valamennyi, így a kapitalista országokkal való kapcsolattartást követelte, jóváhagyta a

<sup>5</sup> A kolozsvári Házsongárdi Temetőről van szó.



Varsói Szerződés felmondását, a demokratikus vívmányok eltörlését, a kommunista párt helyett polgári pártok sokaságának létrehozását javasolta.

A bölcsészkar diákbizottságának szervezete – elfogadott összetételénél fogva – szervezeti felépítése, konkrét megnyilvánulásai, az ellenforradalmi jellegű problémák felvetése, a magyarországi személyekkel való kapcsolatai és céljai alapján egy ellenforradalmi politikai szervezet.

A fasiszta szervezet célja, hogy büntetteket vigyen véghez úgy, mint Magyarországon.

Ez a szervezet egész tevékenységéből, de különösen egyik tagjának leveléből is kitűnik (Nagy Benedek, 420. lap), amelyben tételesen így ír: „A Bolyai egyetem diáksága forrong, de nem kezdheti hamarabb, mint lusta testvéreink, mert megbélyegeznek minket” (422. lap).

Mit kezdenének mást, mint a magyarországi lázadást. Majd így folytatja: „Történelmi időköt élünk, és a közeljövőben nagy dolgokat érünk meg. Bolyai, Teológia, Agronómia ugyanazon a fronton dolgozunk.”

Ebben az időben kapcsolatot tartottak fenn budapesti elemekkel (tanárokkal), amint az a fent idézett dokumentumokból kitűnik: dr. Tomcsa Kálmán, Tamási [Áron] stb., akik Kolozsvárra jövet hosszas megbeszéléseket folytattak a forrongó eseményekről.

A levél végén a közelgő vihar „előszeléről” beszél, és hogy csütörtökön szimpoziumot tartanak, ahol megtámadják azt a valakit, aki megérdemli (433. lap).

Pechükre már nem volt alkalmuk támadásba lendülni.

Következésképpen a szervezet tagjai által elkövetett és a büntető törvénykönyv III. fejezetének 327. szakasza alapján alkalmazott büntetés enyhe, és átütemezése nem szükséges.

Miután a fellebbezők által elkövetett törvénysértő cselekedetek jogi besorolása a büntető törvénykönyv III. fejezetének 209. szakaszába tartozik, az ügyészség fellebbezést nem nyújtott be, következik a Legfelsőbb Bíróság értesítése egy felügyeleti fellebbezés benyújtására.

Ezen indokok miatt

#### *A BÍRÓSÁG*

*a nép nevében*

*a következő határozatot hozza:*

Elutasítja 1. Várhegyi István civil személy, 2. Koczka György civil személy, 3. Kelemen Kálmán civil személy és 4. Nagy Benedek civil személy fellebbezési keresetét mint megalapozatlant.<sup>6</sup>

Kötelezi őket egyenként 20 lej perköltség megfizetésére.

Kelt és kihirdetett ma, az 1957. április 22.-i nyilvános tárgyaláson.

Cazanița Ioan s.k. hadbíró ezredes, a tanács elnöke

Lazăr Tudorache s.k. hadbíró őrnagy és

Chericoiu Ioan s.k. hadbíró százados, bírók

Jumate Alexandru s.k. titkár.

*A dokumentumot fordításban közli: P. Sebők Anna: Kolozsvári perek 1956. Budapest, 2001. Hamvas Intézet, 50-59. o.*

<sup>6</sup> Várhegyi Istvánt hét, Koczka Györgyöt és Kelemen Kálmánt három-három, Nagy Benedeket pedig öt évi fogházbüntetésre ítélik első fokon, amelyet a fellebbviteli bíróság jóváhagy.